

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

Portefeuille	Ruimtelijke Ordening Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)
Agendapunt	0
Datum besluit	College van B&W, d.d. 26 oktober 2021

Onderwerp

Vaststellen van de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden.

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

1. Kennis te nemen van en te betrekken bij de besluitvorming:
  - a. De 36 reacties op de concept Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden.
  - b. De Nota van Beantwoording Inspraakreacties.
2. Kennis te nemen van en te betrekken bij de besluitvorming:
  - a. De adviezen van de stadsdelen Nieuw-West en Zuid;
  - b. De Nota van Beantwoording Stadsdelen.
3. De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden vast te stellen met als belangrijkste punten:
  - a. De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (verder ontwikkelstrategie) is een richtinggevend visiedocument voor de periode tot 2040 op basis waarvan de gemeente de komende jaren, in dialoog met de omgeving, de juiste keuzes voor De Oeverlanden gaat maken. De ontwikkelstrategie is daarmee een kompas voor de toekomst.
  - b. De ontwikkelstrategie geeft aan dat De Oeverlanden groen blijven en het authentieke en natuurlijke karakter behouden blijft. Dat betekent ook dat er, in de toekomst, in ieder geval geen woningbouw en kantoorontwikkeling wordt toegestaan. De enorm gewaardeerde natuurkwaliteiten vormen de basis voor de visie 2040 en de daarin voorgestelde keuzes.
  - c. Het uitgangspunt van de ontwikkelstrategie is een zonering van De Oeverlanden: enerzijds zijn er rustige op natuur gerichte zones die worden ontzien, waaronder het moerasbos en delen van de oever; anderzijds zijn er zones waar reuring en recreatieve drukte juist wordt gefaciliteerd en waar nieuwe voorzieningen worden voorgesteld.
  - d. De Oeverlanden blijven dankzij die zonering, ook in de toekomst, een belangrijke rol vervullen in het gehele ecologische netwerk van Amsterdam en regio én kunnen tegelijkertijd een belangrijke functie vervullen voor de toenemende behoefte aan recreatiemogelijkheden aan het water. Kunst, cultuur en sport hebben ook een belangrijke plek in De Oeverlanden, en er blijft ruimte voor cruisen.
  - e. Om natuur en recreatie goed in balans te houden zijn er, naast de zonering, in de toekomst ook forse ingrepen en investeringen noodzakelijk in natuurbehoud én –ontwikkeling en in het vergroten van de recreatiewaarden.
  - f. Er wordt (op termijn) een aantal belangrijke ontwerpogaven uitgewerkt; dat zijn de meer complexe vraagstukken waarvoor nog een integrale en zorgvuldige uitwerking nodig is en soms ook verder onderzoek (op bijvoorbeeld ruimtelijke inpasbaarheid, technische en financiële haalbaarheid) voordat tot realisatie kan worden overgegaan.
  - g. Tenslotte wordt in de ontwikkelstrategie onderkend dat er, ondanks de grote betrokkenheid en de zeer gewaardeerde inzet van de vrijwilligers van de vereniging De Oeverlanden Blijven, een opgave ligt rondom structureel beheer en onderhoud. Ook is de leefbaarheid en veiligheid een belangrijk aandachtspunt. Door het autonoom toenemende aantal bezoekers aan De Oeverlanden

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

zijn het opgaven die ook in de huidige situatie al spelen. Dit groeiende aantal bezoekers leidt nu al zichtbaar tot toenemend lawaai, afval en soms ook vandalisme, ook op het Nieuwe Meer. De ontwikkelstrategie geeft met de visie 2040 ruimtelijk sturing aan het vraagstuk rondom beheer, onderhoud, leefbaarheid en veiligheid, maar het onderwerp is breder en overstijgt daarmee de voorstellen in de ontwikkelstrategie. Voorgesteld wordt dit vraagstuk daarom los te koppelen van de vaststelling van de ontwikkelstrategie en op stedelijk niveau de vraag te agenderen om het Landschapspark De Oeverlanden als mogelijk (nieuwe) toekomstige prioriteit mee te nemen in eventuele uitbreiding van middelen dan wel herprioritering van capaciteit en middelen. Mogelijke optie om in dit kader op stedelijk niveau te verkennen is of er (op termijn) een koppeling mogelijk is van het beheer in de Oeverlanden met de beheerorganisatie van het Amsterdamse Bos. Een actueel inzicht van het benodigde beheer- en handavingsbudget (nu en op termijn) voor in dit geval De Oeverlanden en betrokkenheid van de verschillende directies en ook stadsdelen is hierbij wenselijk.

4. Kennis te nemen van de financiële consequenties van de ontwikkelstrategie.

Voor het actieplan korte termijn is reeds dekking. Voor de lange termijn ambities volgt in een later stadium nader onderzoek op inhoud, op mogelijke samenwerkingsverbanden en op kosten en dekking (inclusief de genoemde bronnen als perspectief op dekking).

Wettelijke grondslag

Artikel 108 jo artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet

De gemeenteraad is bevoegd tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente.

Bestuurlijke achtergrond

Bestuursopdracht Ontwikkelstrategie korte en lange termijn Oeverlanden – Sloten: op 18 november 2019 vastgesteld in het College van B&W.

Naar aanleiding van de Gebiedsuitwerking Koers 2025 Groot Amsterdamse Bos (2018) en van een raadsadres van de georganiseerde gebruikers van de Oeverlanden hebben de wethouders Van Doorninck (ruimtelijke ordening, waaronder de hoofdgroenstructuur) en Ivens (groen en openbare ruimte) op 11 februari 2019 de opdracht gegeven een bestuursopdracht op te stellen voor het gebied Oeverlanden-Sloten.

Uitgangspunt binnen de opdracht is het behouden van de authenticiteit van dit bijzondere gebied, het beschermen en tegelijkertijd kwalitatief verbeteren van het huidige groen en de aanwezige natuurwaarden en tenslotte een kwaliteitsverbetering te realiseren wat betreft de gebruikswaarde voor recreanten. De uitvoering van deze, in november 2019 vastgestelde, bestuursopdracht had tot doel de volgende resultaten op te leveren:

1. Een kader voor het voeren van regie op initiatieven voor het gebied, en een voorstel voor het op korte termijn treffen van (eenvoudige) maatregelen voor verbetering van beheer, onderhoud, ontsluiting en gebruik van het gebied;
2. Een ontwikkelstrategie voor de langere termijn gericht op kwaliteitsverbetering van het groen met als horizon 2040.

De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (verder ontwikkelstrategie) is het resultaat van deze bestuursopdracht.

Bij het opstellen van de ontwikkelstrategie is in co-creatie samengewerkt met het kernteam Oeverlanden - Sloten. De vier grootste stakeholders uit De Oeverlanden hebben zich, mede naar aanleiding van het project Groot Amsterdamse Bos, verenigd in het kernteam. Dat zijn de vereniging De Oeverlanden Blijven!, kunstenaarscomplex Nieuw en Meer, watersportvereniging Onklaar Anker en tuinpark Ons Buiten. Tevens is in die fase nauw samengewerkt met collega's van het Schinkelkwartier en Verdi en met stadsdeel Nieuw West, is gesproken met een groot aantal andere

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

organisaties, bewoners én gebruikers. Ook is gebruik gemaakt van de resultaten van een intensief participatietraject van het traject Groot Amsterdamse Bos.

Nota van Uitgangspunten Oeverlanden – Sloten: op 23 april 2020 vastgesteld in de Projectenstaf

Als eerste stap naar de ontwikkelstrategie waren in het voorjaar van 2020 zeven uitgangspunten geformuleerd. Deze uitgangspunten vormden de basis voor de volgende stappen in het proces om te komen tot de ontwikkelstrategie, namelijk het vertalen naar ruimtelijke principes en ontwerpenopgaven voor de lange termijn, een totaalvisie voor de Oeverlanden. Bij het bepalen van de uitgangspunten heeft het kernteam Oeverlanden – Sloten een belangrijke bijdrage geleverd.

Concept Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden – vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak op 18 mei 2021

Op 18 mei 2021 heeft het college ingestemd met de concept ontwikkelstrategie en deze vrijgegeven voor inspraak. De bijgevoegde Nota's van Beantwoording geven aan welke inspraakreacties en stadsdeeladviezen de gemeente heeft ontvangen en wat er mee is gedaan in de Ontwikkelstrategie Landschapspark de Oeverlanden die nu ter besluitvorming voor ligt.

Raadsadressen – besproken in de commissie Kunst Diversiteit en Democratisering op 22 september 2021

In de periode van inspraak zijn ook twee raadsadressen ingestuurd die verband houden met De Oeverlanden en het delen van de ruimte door de verschillende doelgroepen, in dit geval cruisers aan de ene kant en gezinnen met kinderen aan de andere kant. De discussie rondom de realisatie van het bewonersinitiatief tot een Kabouterpad in De Oeverlanden vormde de aanleiding voor beide raadsadressen.

Naar aanleiding van de twee raadsadressen zijn er wandelingen met de indieners en de bestuurders van Nieuw-West georganiseerd. De resultaten van die wandelingen zijn meegenomen in de ontwikkelstrategie.

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennis te nemen van en te betrekken bij de besluitvorming:

- a. De 36 inspraakreacties op de concept Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden.
- b. De Nota van Beantwoording Inspraakreacties.

Op 18 mei 2021 is de concept Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (hierna ontwikkelstrategie) in het college vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak.

De periode van tervisielegging liep van 26 mei tot 6 juli 2021.

De Nota van Beantwoording Inspraakreacties (hierna NvB) biedt een overzicht van de 36 ingediende inspraakreacties en de antwoorden daarop, inclusief wijzigingsvoorstellen voor de definitieve ontwikkelstrategie. De NvB is conform de inspraakverordening vastgesteld door het college. Apart is ook een Nota van Beantwoording Stadsdelen opgesteld, waarin de reacties van stadsdeel Nieuw-West en stadsdeel Zuid zijn beantwoord. Zie hieronder bij beslispoint 2. Beide documenten zijn bijgevoegd bij deze voordracht.

Naar aanleiding van de inspraakreacties en de stadsdeeladviezen is de ontwikkelstrategie op een paar punten (inhoudelijk) gewijzigd of aangescherpt. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

1. Het cruisegebied is als een aparte ontwerpogave opgenomen, waarbij de belangrijkste vraag de afbakening van het gebied is. De in de Nota van Beantwoording geformuleerde uitgangspunten bij deze ontwerpogave zijn integraal opgenomen in de ontwikkelstrategie en vormen de basis voor deze ontwerpogave.
2. De voorgestelde nieuwe entree in het verlengde van de Johan Huizingalaan is een ontwerpogave die op de lange(re) termijn aan de orde is en waar een zorgvuldig ontwerp- en afwegingsproces vooraf gaat aan het maken van definitieve keuzes. Naar aanleiding

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

- van de inspraakreacties is besloten de voorgestelde entree in het verlengde van de Johan Huizingalaan als ontwerpogave te koppelen aan de voorgestelde verlenging van het Christoffel Plantijnpad. Een koppeling van beide verbindingen tot één nieuwe entree betekent dat het ruimtebeslag in het Riekerbos beperkter is dan bij twee aparte entrees, er meer ruimte beschikbaar is voor natuur en de aanwezige doelgroepen en is het risico op versnippering van de natuur kleiner dan in het voorstel zoals eerder beschreven in de concept ontwikkelstrategie. Daarnaast is voor de ontwerpogave voor deze entree(s) in de ontwikkelstrategie nog nadrukkelijker aangegeven wat de opgaven zijn rondom fasering, ligging en maatvoering zodat duidelijker is dat de natuurwaarden, de ecologische waarde en het behoud ervan belangrijke uitgangspunten zijn voor toekomstige beslissingen.
3. Onderkend wordt dat er nog een opgave ligt rondom beheer, onderhoud, leefbaarheid en veiligheid. Het is een opgave die in de huidige situatie ook speelt als gevolg van het autonoom toenemende aantal bezoekers aan De Oeverlanden. Met de voorstellen in de ontwikkelstrategie wordt ruimtelijk sturing gegeven aan dit vraagstuk, maar het onderwerp is breder en vraagt ook andere, niet ruimtelijke, afwegingen. Een volgende stap is om de ambities van de ontwikkelstrategie, vanuit het perspectief van beheer en veiligheid nader uit te werken, waarin aan de orde komt op welke manier gewenst gedrag in De Oeverlanden gerealiseerd kan worden, de inzet van beheer, onderhoud, toezicht en handhaving daarbij, de wijze van organiseren en de (extra) kosten om dit te realiseren. Dit punt is opgenomen in de ontwikkelstrategie.
  4. Het idee om een officiële locatie voor naaktrecreatie te benoemen ter hoogte van de Geniebaai is uit de definitieve ontwikkelstrategie gehaald. Om wel tegemoet te komen aan de wens van onder meer COC Amsterdam en Stichting Platform Keelbos om naakt in De Oeverlanden te kunnen recreëren wordt met de verschillende partijen én tevens met de politie nagedacht of er andere opties zijn om dit in de toekomst toch mogelijk te maken.
  5. Er is in de nu voorliggende ontwikkelstrategie meer aandacht voor onder meer duurzaamheid, waterkwaliteit, de bomenbalans en parkeren.

Naar aanleiding van de inspraakreacties en bovenstaande punten is ook het actieplan korte termijn aangepast.

Ad. 2 Kennis te nemen van en te betrekken bij de besluitvorming:

- a. De adviezen van de stadsdelen Nieuw-West en Zuid;
- b. De Nota van Beantwoording Stadsdelen.

De bestuurscommissies van de stadsdelen Nieuw-West en Zuid hebben een advies gestuurd naar aanleiding van de voorgelegde concept ontwikkelstrategie. Beide stadsdelen ondersteunen de uitgangspunten om de natuurwaarden te versterken en ruimte te bieden aan (meer) recreatie in De Oeverlanden. Stadsdeel Nieuw-West is kritisch en dan specifiek over het toevoegen van nieuwe (recreatieve) voorzieningen zoals het Huizingastrand en het Riekerstrand en het voorstel van een nieuwe entree bij de Johan Huizingalaan. Dit vanwege het mogelijke risico op verstoring van de natuurwaarden en de biodiversiteit ter hoogte van die specifieke locaties én het ontbreken van voldoende toezicht en handhaving in De Oeverlanden, nu en in de toekomst. Stadsdeel Zuid ondersteunt de (recreatieve) ambities en de voorstellen uit de concept ontwikkelstrategie en geeft vooral aan onder welke randvoorwaarden zij de ontwikkelstrategie verder willen vormgeven.

De stadsdeeladviezen leiden tot de volgende wijzigingsvoorstellen in de definitieve ontwikkelstrategie:

1. Voor de voorgestelde entree in het verlengde van de Johan Huizingalaan wordt nadrukkelijker aangegeven dat er sprake is van een gefaseerde aanpak en is daarnaast duidelijker aangegeven dat de natuurwaarden, de ecologische waarden en het behoud ervan (zoals het in die zone aanwezige moerasbos) (mede) bepalend zijn voor de nog te maken keuzes rondom ligging en maatvoering van deze mogelijk nieuwe entree. De

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

- ideeën vanuit het inspraakproces, onder meer over vorm en maatvoering van deze mogelijk nieuwe entree, worden meegenomen in het afwegingsproces dat in een later stadium volgt. Tenslotte is deze nieuwe entree als ontwerpogave gekoppeld aan de verlenging van het Christoffel Plantijnpad waardoor het ruimtebeslag en de eventuele versnippering in het Riekerbos beperkter is dan het voorstel uit de concept ontwikkelstrategie.
2. Het gedooggebied voor cruisen wordt aangegeven als aparte ontwerpogave waarbij het beter duiden van waar het gedooggebied begint en eindigt de belangrijkste vraag is.
  3. Het gevraagde parkeeronderzoek wordt overgenomen.
  4. Het gevraagde punt van de bomenbalans wordt meegenomen in de uitvoering.

Het Dagelijks Bestuur van Nieuw-West wijst het voorstel voor het Huizingastrand en het stadsstrand op de Riekerkaap af, onder meer vanwege het risico op (toenemende) overlast in De Oeverlanden en het ontbreken van (zicht op) voldoende capaciteit voor toezicht en handhaving. Deze zorgen worden gedeeld; in de ontwikkelstrategie wordt dit punt dan ook geagendeerd. Echter gezien de toenemende stedelijke behoefte aan (water-)recreatie is het, voor de opvang en voldoende spreiding van het toenemende aantal bezoekers en voor het ontlasten van de kwetsbare natuurlijke oeverzones, echter toch noodzakelijk meer strandmogelijkheden te in De Oeverlanden te creëren en ruimtelijk sturing te geven aan dit vraagstuk. De door stadsdeel Nieuw-West genoemde risico's en vragen rondom dit voorstel worden in de ontwikkelstrategie zoals gezegd geagendeerd, zoals de fasering, de waarborg dat de aanwezige natuurwaarden behouden blijven en het vraagstuk rondom toezicht en handhaving. Sowieso zijn de huidige natuurwaarden belangrijke ingrediënten zijn voor de nog te maken keuzes onder meer rondom ligging en maatvoering van beide stranden. Daarnaast wordt in de ontwikkelstrategie een voorstel gedaan voor het agenderen van het vraagstuk rondom beheer, onderhoud, leefbaarheid en veiligheid. Zie ook de argumentatie onder beslispunt 1.

In de bijgevoegde Nota van Beantwoording Stadsdelen is de beantwoording van beide stadsdeeladviezen uitgebreid terug te lezen.

Ad. 3 De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden vast te stellen met als belangrijkste punten:

De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden vast te stellen met als belangrijkste punten:

- a. De Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden is een richtinggevend visiedocument voor de periode tot 2040 op basis waarvan de gemeente de komende jaren, in dialoog met de omgeving, de juiste keuzes voor De Oeverlanden gaat maken. De ontwikkelstrategie is daarmee een kompas voor de toekomst.
- b. De ontwikkelstrategie geeft aan dat De Oeverlanden groen blijven en het authentieke en natuurlijke karakter behouden blijft. Dat betekent ook dat er, in de toekomst, in ieder geval geen woningbouw en kantoorontwikkeling wordt toegestaan. De enorm gewaardeerde natuurkwaliteiten vormen de basis voor de visie 2040 en de daarin voorgestelde keuzes.
- c. Het uitgangspunt van de ontwikkelstrategie is een zonerings van De Oeverlanden: enerzijds zijn er rustige op natuur gerichte zones die worden ontzien, waaronder het moerasbos en delen van de oever; anderzijds zijn er zones waar reuring en recreatieve drukte juist wordt gefaciliteerd en waar nieuwe voorzieningen worden voorgesteld.
- d. De Oeverlanden blijven dankzij die zonerings, ook in de toekomst, een belangrijke rol vervullen in het gehele ecologische netwerk van Amsterdam en regio én kunnen tegelijkertijd een belangrijke functie vervullen voor de toenemende behoefte aan recreatiemogelijkheden aan het water. Kunst, cultuur en sport hebben ook een belangrijke plek in De Oeverlanden, en er blijft ruimte voor cruisen.
- e. Om natuur en recreatie goed in balans te houden zijn er, naast de zonerings, in de toekomst ook forse ingrepen en investeringen noodzakelijk in natuurbehoud én –ontwikkeling en in het vergroten van de recreatiewaarden.

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

f. Er worden (op termijn) een aantal belangrijke ontwerpgegevens uitgewerkt; dat zijn de meer complexe vraagstukken waarvoor nog een integrale uitwerking nodig is en soms ook verder onderzoek (op bijvoorbeeld ruimtelijke inpasbaarheid, technische en financiële haalbaarheid) voordat tot realisatie kan worden overgegaan.

De vier belangrijkste ontwerpgegevens uit de ontwikkelstrategie zijn:

- Het verbeteren van het routenetwerk. De eerste prioriteit heeft het verbeteren van de Anderlechtlaan, de Oude Haagseweg westzijde en het Jaagpad waarbij een koppeling wordt gemaakt met het parkeervraagstuk en de route van het metropolitane fietspad, de verbinding tussen Schiphol en de Zuidas. De voorgestelde nieuwe entree in het verlengde van de Johan Huizingalaan is een ontwerpgegeve die in een later stadium aan de orde is en waar een zorgvuldig ontwerp- en afwegingsproces vooraf gaat aan het maken van definitieve keuzes.
- Het uitwerken van de opgave rondom het cruisen, waarbij de belangrijkste vraag de afbakening van het gebied is. Binnen deze ontwerpgegeve is het streven de functionele gebruiksomvang van de zone waarin cruisen mogelijk is in de toekomst ongeveer gelijk te houden aan de functionele gebruiksomvang op dit moment, dat wil zeggen de omvang zoals aangegeven op de huidige borden. Bij de uitwerking van deze ontwerpgegeve wordt tevens rekening gehouden met het ruimteverdelingsvraagstuk binnen De Oeverlanden en de overige ambities van de ontwikkelstrategie waaronder het beschermen van de kwetsbare natuur en het vergroten van de toegankelijkheid van het Riekerbos.
- Het onderzoeken van de haalbaarheid en de inpassing van drie nieuwe stranden (het Anderlechtstrand, het Huizingastrand en het Riekerstrand als nieuw stadsstrand). Deze ontwerpgegevens zijn op lange(re) termijn aan de orde, mede vanwege de relatie met (de fasering van) de gebiedsontwikkeling van het Schinkelkwartier en Verdi. Bij deze ontwerpgegeve vormen de resultaten van het natuurwaardenonderzoek (2021) de basis voor het bepalen van de ligging en omvang van de mogelijk nieuwe stranden.
- Het onderzoeken van de inpassing van de nieuwe luwte eilanden voor de oever van het Riekerbos.

g. Tenslotte wordt in de ontwikkelstrategie onderkend dat er, ondanks de grote betrokkenheid en de zeer gewaardeerde inzet van de vrijwilligers van de vereniging De Oeverlanden Blijven, een opgave ligt rondom structureel beheer en onderhoud. Ook de leefbaarheid en veiligheid is een belangrijk aandachtspunt. Door het autonoom toenemende aantal bezoekers aan De Oeverlanden zijn het opgaven die ook in de huidige situatie al spelen. Dit groeiende aantal bezoekers leidt nu al zichtbaar tot toenemend lawaai, afval en soms ook vandalisme, ook op het Nieuwe Meer. De ontwikkelstrategie geeft met de visie 2040 ruimtelijk sturing aan het vraagstuk rondom beheer, onderhoud, leefbaarheid en veiligheid, maar het onderwerp is breder en overstijgt daarmee de voorstellen in de ontwikkelstrategie

Voorgesteld wordt dit vraagstuk daarom los te koppelen van de vaststelling van de ontwikkelstrategie en op stedelijk niveau de vraag te agenderen om het Landschapspark De Oeverlanden als mogelijk (nieuwe) toekomstige prioriteit mee te nemen in eventuele uitbreiding van middelen dan wel her prioritering van capaciteit en middelen. Volgende stap Een actueel inzicht van het benodigde beheer- en handavingsbudget (nu en op termijn) voor in dit geval De Oeverlanden en betrokkenheid van de verschillende directies en ook stadsdelen is hierbij wenselijk.

4. Kennis te nemen van de financiële consequenties van de ontwikkelstrategie.

Voor het actieplan korte termijn is reeds dekking. Voor de lange termijn ambities volgt in een later stadium nader onderzoek op inhoud, op mogelijke samenwerkingsverbanden en op kosten en dekking (inclusief de genoemde bronnen als perspectief op dekking). Zie verder onder het kopje 'Financiële onderbouwing'.

Achtergrond

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

De Oeverlanden zijn een authentiek en bijzonder natuur- en recreatiegebied gelegen aan het Nieuwe Meer in de zuidwestflank van Amsterdam. Het gebied is met een omvang van ruim 100 hectare één van de grotere groengebieden van de stad. Een groot deel van het gebied is opgenomen in de Hoofdgroenstructuur. De functie van het gebied is, mede vanwege stedelijke ontwikkelingen in de omgeving, aan het veranderen. Denk aan de voorbereiding voor de realisatie van het Schinkelkwartier en Verdi (westkant Zuidas) en verschillende stedelijke verdichtingsprojecten in Nieuw West. Daarnaast worden in het kader van het MIRT-onderzoek Zuidwest Amsterdam – Schiphol – Hoofddorp (ZWASH) met het rijk en de regio de verbindingen tussen Hoofddorp, Schiphol en Station Zuid onderzocht. Onderdeel van deze studie is een mogelijke doortrekking van de Noord-Zuid lijn richting Schiphol langs de A4.

De ontwikkelstrategie borgt het in de toekomst behouden van de groene bestemming en het authentieke karakter van De Oeverlanden. Het betekent ook dat er in het gebied in ieder geval geen woningbouw en kantoorontwikkeling wordt toegestaan. Uitgangspunt is het beschermen en kwalitatief verbeteren van het huidige groen en de aanwezige natuurwaarden en tenslotte een kwaliteitsverbetering te realiseren wat betreft de gebruikswaarde voor recreanten.

De aanleiding om juist nu een ontwikkelstrategie op te stellen was tweeledig:

1. Amsterdam heeft elke vierkante meter groen nodig. Analyse van de Groot Groenonderzoeken die Amsterdam sinds de jaren negentig doet naar het gebruik van groen in de stad geven inzicht hoe de stedelijke bevolking steeds vaker en intensiever gebruik maakt van groen in en nabij de stad. Met een toenemend aantal bewoners stijgt ook de behoefte aan natuur en recreatiemogelijkheden in de directe nabijheid van de woon- en de werkplek. Om het authentieke karakter van De Oeverlanden te waarborgen en tegelijkertijd een antwoord te hebben op de toenemende recreatiedruk in het gebied is de ontwikkelstrategie opgesteld. De ontwikkelstrategie beschrijft de visie op het ruimteverdelingsvraagstuk in dit bijzondere deel van Amsterdam.
2. Daarnaast sluit de ontwikkelstrategie aan bij een van de vijf strategische keuzes uit de Omgevingsvisie Amsterdam 2050, namelijk 'rigoreus vergroenen'. De Oeverlanden zijn in de omgevingsvisie aangeduid als landschapspark waar natuurwaarden behouden en versterkt moeten worden en de recreatiemogelijkheden verbreed. Ook de Groenvisie beschrijft de ambities en daaraan gekoppelde investeringen die de stad wil doen voor stadsparken, groen in de buurt en het verbeteren van verbindingen en toegankelijkheid. Beide visies vormen een belangrijke basis voor de ontwikkelingsrichting zoals die in de ontwikkelstrategie is beschreven en de keuzes die daarbij zijn voorgesteld.

Co-creatief proces en verschillende gesprekken en ontmoetingen

De ontwikkelstrategie is het resultaat van een vanaf de start co-creatief proces met de belangrijkste stakeholders uit het gebied te weten tuinpark Ons Buiten, de vereniging De Oeverlanden Blijven!, watersportvereniging Onklaar Anker en kunstenaarscomplex Nieuw en Meer. Deze partijen hadden zich medio 2018 verenigd in het kernteam Oeverlanden - Sloten. Aanleiding voor de samenwerking van deze vier stakeholders was het eerdere project Groot Amsterdamse Bos en de zorgen die zij destijds hadden over de in dat traject aanwezige gebiedskennis over De Oeverlanden en dan specifiek over de aanwezige natuurwaarden en biodiversiteit. De samenwerking met het kernteam was soms lastig maar vooral constructief en prettig. Door open en transparant met elkaar te (blijven) communiceren is veel wederzijds vertrouwen ontstaan en vooral ook begrip over elkaars belang en insteek.

Naast de samenwerking met het kernteam heeft de gemeentelijke projectgroep in 2020 en 2021 verschillende gesprekken en wandelingen georganiseerd met vertegenwoordigers van COC Amsterdam, Stichting Platform Keelbos en de vrijwilligersgroep waarin is gesproken over de historie van het gedooggebied voor cruisen en de opgaven die er spelen ten aanzien van het cruisen, bezien vanuit de verschillende doelgroepen. Ook zijn er in de afgelopen anderhalf jaar vele gesprekken en

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

ontmoetingen geweest met andere relevante organisaties waaronder Amsterdam Windsurfing, hotel Mercure, vertegenwoordigers van het Rieker Businesspark, Aquarius, Nauta Plan Ontwikkeling B.V. (de ontwikkelaar van de voormalige commerciële jachthaven De Boekanier op de Landtong), verschillende individuele bewoners en gebruikers. Op thema is nauw samengewerkt met collega's van de relevante omgevingsprojecten van de gemeente waaronder het Schinkelkwartier. Deze gesprekken met de stakeholders en collega's waren open en over het algemeen ook constructief van aard.

Er is in het voortraject ook gebruikgemaakt van de informatie van het traject Groot Amsterdamse Bos waarvoor in 2017 en 2018 verschillende bewonersbijeenkomsten zijn georganiseerd en van onderzoek dat eind 2020 door studenten van de Vrije Universiteit en door studenten van de HAS Hogeschool, in opdracht van de gemeente Amsterdam naar De Oeverlanden is gedaan. Deze resultaten zijn waar mogelijk verwerkt in de voorliggende ontwikkelstrategie.

Tenslotte heeft de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (verder TAC) begin 2021 een advies opgesteld op basis van de concept ontwikkelstrategie van dat moment.

Dit advies heeft tot een aantal wijzigingen geleid in de ontwikkelstrategie die nu voorligt, waarbij de verkleining en verplaatsing van het Huizingastrand in westelijke richting en een nadrukkelijker koppeling van de nieuwe entree bij de Johan Huizingalaan aan de aanwezige natuurwaarden in die zone de belangrijkste zijn. Het TAC-advies is bijgevoegd als bijlage.

Status ontwikkelstrategie

Het co-creatieve proces, de vele gesprekken die zijn gevoerd met alle organisaties, bewoners en gebruikers én de inbreng die door een ieder is geleverd in het inspraakproces hebben ertoe geleid dat de ontwikkelstrategie een gebalanceerde visie is geworden, rekening houdend met vele verschillende belangen die in en om De Oeverlanden spelen, met respect voor de bijzondere natuur en biodiversiteit én rekening houdend met het toenemende aantal bezoekers.

De ontwikkelstrategie schetst de ontwikkelingen in de omgeving van De Oeverlanden en het beeld dat op basis daarvan is opgesteld; een beeld zoals het gebied zich tot 2040 zou kunnen ontwikkelen, zoals het kan functioneren, welke sferen er zijn, welke natuurkwaliteiten en welke recreatieve voorzieningen het heeft, en hoe de Amsterdammer het gebied dan zou kunnen gebruiken. De ontwikkelstrategie biedt een wervend perspectief voor de lange(re) termijn en geeft daarmee richting aan een ontwikkeling naar een uitgebalanceerd waardevol groen- en recreatiegebied. De ontwikkelstrategie is geen blauwdruk, geen plan en de ambitiekaart is geen plankaart, wel geeft de visie aan dat De Oeverlanden groen blijven en in ieder geval woningbouw en kantoorontwikkeling, ook in de toekomst, niet is toegestaan.

Financiële onderbouwing

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

Met de ontwikkelstrategie is een stevige ambitie voor 2040 neergezet. Een ambitie die niet meteen morgen is gerealiseerd. De aard en ook de complexiteit van de ideeën uit de ontwikkelstrategie loopt ook sterk uiteen; sommige ideeën zijn relatief klein en kunnen snel worden uitgevoerd, andere zijn meer ingrijpend, vragen nadere afwegingen, onderzoek (onder andere op technische en soms ook maatschappelijke haalbaarheid) en een zorgvuldig ontwerp- en ontwikkelingsproces. Verschillende voorstellen vergen naast veel voorbereiding ook flinke investeringen of zijn (mede) afhankelijk van de fasering van gebiedsontwikkeling in de nabijheid van De Oeverlanden. Ondanks de verschillende onzekerheden is er toch voor gekozen ambitieus te zijn zodat duidelijk is wat de gewenste ontwikkelingsrichting voor De Oeverlanden is voor de komende jaren; de realisatie is gefaseerd naar een actieplan korte termijn en een uitvoeringsleidraad voor de lange(re) termijn.

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

Voor de voorstellen uit het actieplan korte termijn is reeds dekking. Het betreft voorstellen voor aanvullend onderzoek, ontwerp en participatie en soms ook realisatie van een aantal concrete kleine projecten of quick wins. Het in de volgende fase oppakken van de acties uit het actieplan korte termijn wordt begeleid door een nog op te richten stuurgroep waarin in ieder geval Verkeer en Openbare Ruimte, Ruimte en Duurzaamheid, Grond en Ontwikkeling en stadsdeel Nieuw-West deelnemen.

Daarnaast is er in de komende fase samenwerking gewenst met in ieder geval de directies Stadswerken en THOR.

In de uitvoeringsleidraad staan, naast de voorstellen voor de korte termijn, ook de meer complexe ideeën en voorstellen voor de lange(re) termijn genoemd. Deze voorstellen zijn ook het resultaat van het co-creatie proces, hebben daarmee de steun van het kernteam Oeverlanden – Sloten en maken onderdeel uit van de visie voor De Oeverlanden in 2040. De leidraad is de basis voor toekomstige keuzes. Besluitvorming over (de realisatie van) die meer lange termijnvoorstellen volgt in een nader te bepalen traject.

Het voor De Oeverlanden gelabelde budget van ruim € 3,2 mln wordt ingezet voor de realisatie van de voorstellen en projecten uit het actieplan korte termijn, ingedeeld naar drie thema's:

1. Verbeteren biodiversiteit, natuurwaarden en waterkwaliteit.

Dit betreft activiteiten zoals 1000 dierwoningen, een vogeleiland voor visdiefjes en het (financieel) steunen van een onderzoekspilot naar drijvende eilanden. De kosten zijn geraamd op € 400.000 en worden gedekt uit het SMF.

2. Verbeteren routenetwerk en entrees.

Dit betreft activiteiten zoals verkeerskundig onderzoek op hoofdlijnen naar de veiligheid en de beleving van de routes Anderlechtlaan, het mogelijk realiseren van quick wins op die routes en het verbeteren van de (sociale) veiligheid van de onderdoorgangen. De kosten zijn geraamd op circa € 1 miljoen en worden gedekt uit het meerjarenprogramma Fiets/ het SMF.

3. Verbeteren ruimtelijke kwaliteit.

Dit betreft activiteiten zoals het vernieuwen van de speeltoestellen, het verbeteren van de omgevingskwaliteit van de huidige strandjes en het verduidelijken van de afbakening van het cruisegebied (als overbruggingsmaatregel). De kosten zijn geraamd op € 400.000 en worden gedekt uit het SMF.

Ter uitvoering van de bovenstaande activiteiten worden proceskosten gemaakt. Hierbij gaat het, naast het procesmatig begeleiden van de volgende fase ook om activiteiten die breder zijn dan de genoemde thema's, namelijk het uitwerken van de ambities van de ontwikkelstrategie vanuit het perspectief van beheer en veiligheid en het nader verkennen van financiële (samenwerkings-)verbanden voor de (lange termijn) voorstellen uit de ontwikkelstrategie die complexer zijn en meer investeringen vragen. Deze proceskosten zijn geraamd op grofweg € 1,5 miljoen en worden gedekt uit het SMF.

Lasten

	Product	I/S	2021 (verwacht)	2022 – 2024 (incl. de doorschuif van middelen 2021)
Stedelijk Mobiliteitsfonds	76760009	I	€ 400.000	€ 1,8 mln
Meerjarenprogramma Fiets		I	€ 0	€ 1.mln
Vervangbudget speeltoestellen Oeverlanden	76760009	I	€ 0	€ 45.000

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

Totaal	Circa € 400.000	Ruim € 2,8 mln
---------------	--------------------	-------------------

I=Incidenteel

S=Structureel

Overige toelichting:

In het actieplan korte termijn zijn voorstellen opgenomen die onderzocht, voorbereid en soms ook al gerealiseerd kunnen worden. Naast de €3,2 mln. die is gelabeld aan De Oeverlanden zijn er, zeker voor de lange termijn meerdere financiële dekkingsbronnen denkbaar waar de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden de komende jaren mogelijk aanspraak op kan maken. Denk daarbij aan:

- Het Stedelijk Huisvestingsplan Bovenwijkse Groenprojecten waar het project eind 2020 bij is aangemeld.
- De Uitvoeringsstrategie van de Groenvisie die wordt vormgegeven als uitwerking van de vastgestelde Groenvisie.
- Subsidiemogelijkheden van derden zoals van de provincie Noord-Holland. Voor bijvoorbeeld het project Westeinderscheg is het mogelijk dit jaar en de komende 2 jaar projecten in te dienen die bijdragen aan landschapontwikkeling en het verbeteren van de (water)recreatieve mogelijkheden in het gebied. De Oeverlanden vormen de kop van de Westeinderscheg, waardoor een inhoudelijke koppeling van beide projecten sowieso aan de orde is.
- Tenslotte heeft de Vervoerregio Amsterdam aangegeven dat er voor een aantal specifieke projecten een bijdrage mogelijk is uit de Investeringsagenda Mobiliteit. Denk dan aan (mogelijke) bijdragen voor de realisatie van het zogenaamde snelfietspad en aan verbeteringen aan het Regionaal Netwerk Fiets zoals Jaagpad, Johan Huizingalaan, Christoffel Plantijdpad en de Anderlechtlaan. De bijdrage kan betrekking hebben op verbredingen van bestaande routes, herinrichtingen, een meer verkeersveilige inpassing, verlichting/sociale veiligheid en het verbeteren van de kwaliteit van de route (tegels naar asfalt).

In het actieplan korte termijn staat aangegeven dat de bovenstaande financiële mogelijkheden verder worden verkend zodat duidelijk wordt welke randvoorwaarden vanuit die beschikbare budgetten worden gesteld en welke (lange termijn) projecten mogelijk in beeld zijn voor (co-)financiering. Indien extra budgetten beschikbaar komen, kunnen andere maatregelen uit de ontwikkelstrategie met partners nader worden uitgewerkt en worden voorbereid voor realisatie. Dit na een akkoord van de nog op te richten stuurgroep die de regie gaat voeren over de uitvoering van het actieplan korte termijn en aangeeft wat er nodig en mogelijk is voor de realisatie van de meer complexe projecten op de lange termijn.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Geheimhouding

n.v.t.

Welke stukken treft u aan

Voordracht voor de raadsvergadering van 01 december 2021

Meegestuurd

Registratienr.	Naam
AD2021-117342	Gemeenteraad Voordracht (pdf)
AD2021-117350	bijlage 1a Inspraak reacties Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden geanonimiseerd.pdf (pdf)
AD2021-117351	bijlage 1b Inspraak reacties Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden (geheim).pdf (pdf)
AD2021-117352	bijlage 1c genummerde (foto-)bijlagen bij de inspraakreacties.pdf (pdf)
AD2021-117353	bijlage 2 NvB Inspraakreacties def 02112021.docx (msw12)
AD2021-117354	bijlage 3a stadsdeeladvies Nieuw-West Concept Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden.pdf (pdf)
AD2021-117355	bijlage 3b stadsdeeladvies Zuid concept ontwikkelstrategie de oeverlanden.pdf (pdf)
AD2021-117356	bijlage 4 NvB stadsdelen def 02112021.docx (msw12)
AD2021-117357	bijlage 5 Ontwikkelstrategie de Oeverlanden 26102021.pdf (pdf)
AD2021-117358	bijlage 6 DEF TAC-advies ontwikkelstrategie landschapspark Oeverlanden - Sloten.pdf (pdf)

Ter Inzage

Registratienr.	Naam
----------------	------

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en duurzaamheid, Linda Groot, linda.groot@amsterdam.nl, 0683982336